

De més drets sonen debens.
De més debens sonen drets.
Los drets individuals son
imprescriptibles, legisla-
bles é inalienables. •
Legislar la llibertat beia
pretext de garantir-la, es co-
metre atentat contra ella. •
La llibertat propia acaba allí
ahont comensa la llibertat
ajena. Es licit, donchs, al
individu fer tot lo que no
perjudiqui á un altre. •
La resignació que predican
las religions no es més que
la fórmula del engany ab
que s' preté perpetuar la in-
justicia social en lo mon. •
Las religions son caixas
d' ahorros que viuen de la
estafa d' admetre capitalen
la terra, assegurant pagar
crocents interessos al eil.

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

LA TRAMONTANA
defensa 'ls principis llibe-
rals més avançats, mas
atenuants de cap mena. •
La TRAMONTANA es anti-
religiosa de totas las re-
ligions, perquè totas son
igualment dolentes y do-
pressives pera lo dignitat y
la inteligencia humanes. •
La TRAMONTANA es política
defensa sempre al més ad-
vancat contra 'l més reaccionari,
y sosté la necessitat
d' una gran reforma social
que transformi 'l modo de
ser del productor, avuy
supeditat al capitalisme. •
La TRAMONTANA es anti
afiliada á cap partit, servint
los interessos generals de la
llibertat coms compromisos
si preocupacions de costat.

PREUS DE SUSCRIPCIÓN
Espanya, 1 pesseta trimestre.— Extranjer, 2
Las inscripciones se pagan por adelantado

ADMINISTRACIÓ carrer de Ponent, 1, 1.º. BARCELONA
Pels pagos s' admeten libranças del Giro Mútuo, lletres de fàcil cobro
y sellos de 15 céntims. No s' admeten libranças especials de periòdichs

PREUS DE VENTA
Número solt, 5 céntims.— 30 exemplars, 1 pes.
Surt é llum puntualment cada diumenge

¡LA BOLA! ¡LA BOLA! ¡LA BOLA!

No tingan por de que 'ls aixafi; es de goma y á dintre sols hi ha vent

MÉS DENUNCIAS

Quan va celebrarse a Barcelona aquella motxiganga piadosa que 'ls catòlics batejan ab lo nom de sínodo diocesà, va dirnos un amic nostre, persona que passa per ben informada, que en una de sas reunions secretas [aquesta gent tira sempre a la foscor] parlaren de la premsa impia y de procurar sa persecució per tots los medis possibles, fent menció especial de La Tramontana per lo molt y be que combat las preocupacions religiosas que fan bullir l'olla dels que allí s reuniren.

Povrem en dubte nosaltres tal noticia, y lo amic nostre no contesta sensallament: —Ja n tocareu aviat los resultats.

Y efectivament; poch després de la reunió diocesana, y quan haviam passat un mitj any sense denuncias, que ja es molt passar en aquests temps de llibertat a lo fuscionista ó conservador, venen d un plegat d'as noves caricias fiscals ab tan incorrectes circumstancias, que se ha vist ben clar y s ha demostrat fins a la evidència, que pera formularias tingué de forsar-se la màquina de la justícia fins a un grau desconegut, y cuidado que en materia d impremta... jisi n'havem vist y passat d'extranyes judicials p'ra perseguir-nos!

Donchs tot just han passat vuyt dies d'aquellas denuncias, y a pesar de demostrarse la improcedencia d'ellas, quan lo divin tres de la setmana passada va una recollida del número de la anterior y plouhen noves denuncias.

Rebém lo disjuntive una citació pera comparexre 'l diluents dev ni del jurat municipal pera celebrar judici de falses, y al diluents nos trobem ab que se 'ns havian denunciat tots los epigramas publicats en nostre n.º 485 y ademés un gr' bilet de dalt d' l'auunci del Almanach.

Los epigramas, de que s anónims colaboredors dels aficionats a enviar treballs a tots los semanals, nos sobradament manens y molts de arguments ja coneguts, pera penibles; lo grabadet, que ni porta inscripció, tot podría serho de materia criminal y criari raciocinar, menos fa tr. Donchs lo fiscal calificá uno altre de ofensas a la moral y a las bones costums (!) y suposant d'as, encar que la mateixa y en lo mateix número, demarç dues penes. Noveltes moltos havem tingut variass denuncias dobles en materia crimnal, y sempre, tractant-se de perseguir lo mateix delictu en lo mateix número del periódicu d' nunci t, sola s' havia demanat una pena. ¡Q' se hi ferém! Donades las correns que privan a tualment contra La Tramontana, lo extrany es que de cada epigrama denunciat no se n' hagi fet una telia y que per ellas no se 'ns demandi set ó vuyt vegades 25 duros de multa. Aixó es lo únic que 'ns sorprenen donchs la inquina ab que se 'ns persegueix, tal vegada per insinuacions clericals algo elevadas.

Mes si algú creu que ab aixó tenim d' arronsarnos de nostra propaganda antilaudada, a fe que s' equivoca. Acostumats de tota la vida a lluytar descep adament per la difusió de nostras ideas, las dificultats oposadas a nostra marxa nos fa cridar la voluntat de seguir avant pel camí empujé, que an ell trobém nostra millor recompensa: la satisfacció d' una concioncia honrada pel cump' liment de son d' ber. Per aixó tant té que 'ls clericals nos vigilin y desempenyin l' aquerórri paper d' epia contra nostra publicació. Mentres i a Tramontana mereixi l' favor del públic li borat avansar, ja que de son favor té de viure, nos tenen sense cuidando persecucions y contrarietats de tota mena, puig nosaltres farem sempre nostra via avant y fora.

Lo dimecres se 'ns comunicá ja la sentencia, que lo condemnarém a 75 pesetas de multa y pago de costas, y encara gracia a consi' erar que epigramas y vinetas no constituhan més que una sola falta per haverse publicat en lo mateix número, lo que ve a ser com si diguessim: Al engrés s' hi fa una rebalta.

Nos havém apelat a primera instancia, y esperém tranquillo lo fallo, ja que tampoch ne trauríem res de pagar co' golets per la butxaca, que ¡probatal p'ou anémica y raquifica que la tenim de tota la vida.

SOBRE 'L SUFRAGI

En un de nostras últims números feyam veure lo que sospitavam respecte al sufragi uni-

versal en las próximas eleccions, sospitas que desgraciadament sera facil se convertirain en realitat. Y la proba es, a jutjar per las noticias que 's reben dels diaris més caracterissats, que nos trobem en que més ó menos ja se sab ab los candidats que cada partit podrà disposar en las Corts futuras; procediment idéntich que 'l de abans. Será cert tot aixó? No 'ns resistirém molt a créureho, porque creyém capasso de fer aixó y molt més al partit conservador y a molts d' altres.

Per tal motiu y vist també ab los enredos en que's troba la Junta central del Cons, lo Sr. Sagasta s' ha posat com una fera, fentli coro alguns altres polítics de paper d' estrassa.

Si 'l mateix Sagasta nos digués que no s' ho pensava y que estava en la creencia de que la obra portada per ell a cap seria respectada fins lo dia de donar lo fruit, si no 'ns donava cinquanta mil duros per créureho li diríam que passés de llerch, que aixó es la lluna. En Sagasta coneix molt bé al seu amic Anton, y sab de sobras lo que fa y lo que pensa fer, y no es necessari que avuy vinga lent lo paper d' ingoncent. Aquella carguda tan poch noble; aquella fugida y tot alló que contribuí a apoderarsen 'l Antonet, no son més que misteris portats per ella mateixos. Perque hauria pujat lo partit conservador si a n' en Sagasta li hagues donat la gana? No sabríem, sent tan amat de la llibertat com diu, que anavem a passar un períodu de temps d' esclavitut y penas com las que ell y tothom sab nós ha proporcionat aqueix partit d' ambicions y venjansas! Si tot aixó sabia y reconeixia 'l Sr. Sagasta ¡per que ho entrega a ses mans! Sr. Sagasta; vosté nos ha jugat una mala partida com molts d' altres, sino que aquests 'l ha cambiada de forma, y volgentia fer més bonica li ha quedat llesta com la dona que per peressa no 's renta més la cara.

Pero aném al gra: Es cert que 'l govern té ja disposats los caudills que de cada partit han de triunfar? Es cert també que hi ha algun personatge que té empenyo en que pugui dotze ó tretze pargens seus? Si aixó es cert, ¿de qué servir lo sufragi universal? Servirá tal volta pera engrajar algun elector que reconeixem lo seu dret se 'l valdrá fer prevaldre, ó a n' algun alcalde que fent cas omís del caciquisme procedirá ab lley? Si aquests nos los drets que corresponen al ciutadà, los desprecian mil voltas y sentim vivament se prostitueixin tan vilment. Apelúe altra volta al sufragi restringit, que a lo menos no es lo ciutadà que se 'n porta lo xasco, sino 'l burro pel qui paga contribució ó la fins ó industria que la tinga 'l privilegi de fer las Corts casi sense necessitat d' eleccions, n' ombrantels lo mateix ministre, ja que tant d' un modo com d' un altre lo caciquisme es qui mana.

Qué succedirá en las próximas eleccions? Es com si lo vegessem a més de algun condehit a la presó, altres que rebrán alguns garrotets, puig hem de reconeixer que en tot hi ha caps calents y aquests son los que rebem, y lo govern, si a' h proposat fer triunfar los que tinga per convenient, pesi a' qui pesi triunfarán y no hi valdrán exclamacions ni tonterias.

Aixó es ni més ni menos que un drama en que l' autor ja sab qui té de guanyar y qui té de perdre. No es la voluntat del país qui fa 'l govern y los diputats, es lo mateix govern ajudat d' uns quants caciques de cada població qui ho manega tot; lo ciutadà sola representa de comparas, y mentres tinguem los partits polítics més avançats tan enorrats y ab tantas disputas com també l' indolentisme tin arrel, aixó durará la voluntat del ciutadà, que hauria de ser de lo més sagrat, será una bambolla de sabó, quals conseqüencias per desgracia toca passarias la part més flaca, que es lo obrer, puig que 's veu governat continuament per homes que jamay se preocupan de sa trista situació, haventhi home que es diputat per un districte en que no hi ha estat may y desconegedor del tot de sas necessitats.

Los periódichs no fan més que ocuparse de aquest assumpto, movent una saragata de mil diables (quan n' hi havian), y empimpat D. Anton sembla que ha dit al seu company Silvela:

—Pero ¿qué manega vosté? ¿Que no veu lo que diu la premsa? —D. Anton, no s' amohini. La premsa no es ningú. —Com? —Sí, senyor, no es ningú. Quan la premsa fica la banya a un puestu, li té mentres dura la

questió de que s' ocupa; pero passat alló torna a quedar tranquila, y com que uns ho diuen d' una manera y altres d' un' altra, resulta que lo lector es al fi de la questió qui encare no sab de que li parlan. Detalls ebrravats. ¿No sab vostre lo que fa una mare quan lo seu fill li piora?

—No m' expliqui res d' aquestas cosas, porque no hi entenc.

—Donchs lo deixu plorar, y si algú li diu que f' aconsoli, contesta: «Quan n' estaré cansat se 'n deixará; plorant y ribent creixen la gent.»

D. GANSLADA.

Vilanova y Geltrú 24 Novembre 1890.

Molt Sr. meu: Li participo que desde 'l 8 del present hanem de xarrar los carteridchs d' aquesta vila eran movent molt de xarrar ab sas funciones en los traxos mixtos, y se comperas al ayre libre, ab motiu de la vinduda de tres tucinos de la casa dels loyales. Aquestos, per la seva part, han barbaritzat molt desde 'l recantró agrat dient mil pestes del progrés y dels periódichs avançats, anomenantlos que sola llegissen Lo Gateoer y Lo Buzo; y entre las moltes injurias que lo pare Buzo va ferir, digué que 'l foch del infern era cent vegades més calent que 'n que 's cou la seva escudella; no deixat per aixó ni un sol dia lo seu tema predieche y qual característich en tota ella y es lo tema llisat; sobre 'l qual a primeto resservari per lo respecte que dech alsectors de son periódich y temor al seyor fiscal, que hi trobaria a sachs a la moral y no vull pagar lo indecencia ejenas.

Quins han desempenyat un principal paper en aquestas motxigangas han sigut tots los mestres d' estudi, puig per obsequiar a aqueitos perturbadors de la pau pública, han fet quinze dies de vacaciones ocupante tan sols en acompaynar al seor almirante a la sima mara que se han verbat en los corrala de cal' Anton y de cal' Maria de la Geltrú y a las tres companies que han sortit del cavall mixtich més gran; pero an humor a la veritat no dech donar tota la culpa als mestres de semblants anomalias, pués per mi que la té més que ells son alguns republicans torraones que blasfemen d' adentancia y no obstant la lomenca materia de la qualitat que en aqueitos dres existia son de sa pertencencia.

He dit que tots los mestres d' estudi prengueren part en aquesta greua, y no es així; pués entre la gent negra també existien rivalitats, y ho proba lo que los parex esclavos no foren fora ni prengueren part en tals funcions hasta la última companya, que hi assistien ab los seus alfonnes y aqueitos ab los dres pagats per butxaca ejenas, obediat, segons diuhen, sa assistencia a otras superiors.

Res més tinch que dirli per avuy y disposi de son servidor y amic

X. X.

Mollerusa 27 de Novembre 1890

Amich Director: Las obras de misericordia del rector de Mollerusa son dues; la primera, enganjar al ignorant; y la segona, despullar al que está ric. O millor dit: una dona de vos tenia axey, enguerrada del cervell de tant d' acudir a la gabia dels peus, y enguerrada per les propogandas de lo mossen fentli veure lo pare etern per un forat de la sotana; vatequí que a aquesta bona dona li ven fer entencie que lo cel era un llích molt edonmo abont decaemavan ab tranquilas las animas en verdader pau y unió. Y per' adquirir di' llích, meturalment que 's necessita fer cantar malaguanyas rovel adas companies pel doctor Gerardo. Tan beneyta era la senyora, que tot lo que li deyan s' ho empenyava sense masegar, y creyent que li havian de pujar 'l anima del centi al cel ab una corruela, se va desllebeder de las sevas miserias y en primer lloch de la casa, y va ferne entreg' al mossen Càmila, pués, que 'l temps restat que li va quedar de vida, després de dita entreg, va tindre d' ocuparlo amant de casa en casa a fer berrats de peygueros ab pa. Per últim, va fer las quatre darreras ganyotes ab conseqüencia de lo mal cuidada y falta d' aliment. Y 'l mossen prempat cubert de polidras y traor y anant cump' liment l' ovagell, y la seva caritat sola va arribar a un total de dos ó tres pesetas adentancia.

Senas més per avuy que manó i disposi de son servidor y amic

E. J.

PANORAMA UNIVERSAL

(TRADUCCIO)

Tran... tarant... tan... tan...
Solam: aquí veuró l' embassa d' una ciutat, cases grans, molt bon veinat pero quins polsegadors... No 's pot pas de cap manera traxer per six centos mitis, un pobre senyor ha caygut dintre d' un set y atecarne ja no pot, y aixecarne ja no pot, un xich més amunt un carro ha volcat sobre del herro, y lo pobre carterer no sap pas lo que ha de fer; en poch més avall un gos ara ha masegat a dos persones, que no pensaban que los gosos masegaven.

(Veuen aquella senyora que sembla que casi plora / una padra, d'importun / si ha aixafat tot lo posses. / Mirin cap allà i la dreta: / un rata fa la traveta / a un devenerat pagat / i li demana diners. / La pafel be prou s'excusa, / mes li altre treua de la brusa / un fiamench descomunal / i diuenli: 't farà mell / li fa vifutar las ciguenas / que li costan moltes penas. / Però, ahont es la policia / que no 's veu de sot al dia / ahont sont los del municipi / que no venen d'un principi / ahont es la guardia civil / que no 's veu per cap insti / no s'espantin, ja s'indran / quan serà fora 'l parisi. / Tramo... tacato... ta... ta... ta... / apa noy tiri 'l cordill / i endevani!

Aquí tenem un carré / ample i recte com convé, / pero molt mal ampeinat / per ser carrer de ciutat; / no senten quina pudor / surt d'aquell ciavagador; / que empena a tota; aixó ray / com que no 'l mirin may! / mirin be per tot indret / veuran tendes de parot / corbates, trastes i sants, / com si fossim els encants. / Veuen si miti de la via, / un grupet de gent que tra / penelles d'una glesia / que las ven a rat; la cana / son criades i senyores, / que 's creuen que alló es la plassa, / destorbent a totes horas. / al qui anant depressa passa. / Desde aquella cantonada / se proc veu la marxada / un guardia municipal, / pero ho deixa... tan se val! / no està 'l gará per aixó / altre n'es sa ocupació! / fuma un muro que li ha dat / aquell del totas para; / que la més de moti masti / que espera al doctor Magi... / no havéu sentit un xuletet / lo del travas 'l ha fet, / pero no hi valen senyats, / a sota dels animals, / ha cagut un pous sort / i ha quedat casi be mort / quin rebombori! que gent / ara si que facilment / aquells que relictos roben / ocasió molt bona troban; / be prou 'l aprofitaran / si es que tenen ocasió. / Apa, noy, baixa teló / hns a la setmana entrant / que noves vistas vindran.

J. M. CEBOLLOS.

Està ja casi del tot agotada la numerosa tirada que ferem de nostre ALMANACH, que ha tingut lo privilegi d'agradar tant al públic liberal com de provocar las iras dels reaccionaris de tots colors. Com pensem ferne una segona edició, si continúan los pedidos com fins ara, los correspondals que 'n vulgan poden ferho present per tot lo que resta de mes, pera regularisar la nova tirada cas de decidirseho.

No es pas cosa petita la polseguera que està alsant la Junta Central del Cens en la carretera de la politica que ara explotan los conservadors.

Ja tenim dit desde un principi que totas las egallas d'en Sagasta se poden embolicar ab una fulla de pi, y que no s'alará 'l gallo més de lo que vulga i convinga a son compare Cánovas, pera fer lo joch del torn dels partits legal, especie de Tres Toms que fan fer al burro del poble al entorn de la sinia ministerial.

Donchs be, segons ara diuben de Madrid, la funció de la Junta del Cens ja ha donat prou interés pel públic, y com se tem que de continuar per aquest camí podria succehir que l'entusiasme arribés hns a tirar los asientos a las teules, cosa que no convé al amo del teatro, s'ha tocat ja 'l foche i corri la bola de la Central que, com es un pastisset de romancesisme y serrameca, no tingan por de que apla-

ni cap camí, sino que s'atascara a la primera dificultat que trobi, per petita que sigui.

O sino ja ho veurém; a mi no me la pegan.

Diuben de Madrid que, no poguent aguantar miñanament be los conservadors se tracta de constituir un ministeri Martínez Campos-Alonso Martínez pera fer las eleccions.

Tot aixó y molt més trobaria factible... si convingués als plans de Cánovas y Sagasta.

E si non, non.

Per més generals Garrofas que ho destijin.

Los sotansbruits que han fet aixecar la llebra de las persecucions contra LA TRAMONTANA poden estar satisfets, porque en quinze dias ja han plogut demunt de nosaltres QUATRE DENUNCIAS.

Mes si creuben ab aixó arredararnos, mala negada fassin! que s'equivocan. Veurém qui riurá 'l darrer.

Un fabricant de Premiá de Mar que ha fet una fortuna per mar y ara la vol doblar per terra, diu que 's obrers ab pa y seba ja 'n tenen prou, per lo qual los escalins tant com pot lo jornal y 's la treballar com més millor.

Tot sens perjudici d'anar a missa cada festa y trobar molt santas las denuncias que sofreix LA TRAMONTANA.

Lo jutge municipal de Sans s'ha negat a inscriure al registre civil un fill d'un amic nostre ab los noms de Washington, Amor y Progrés, posantli en lloch d'aquestos Ailton y Lleó contra la voluntat del pare de la criatura.

Ab aquestas lleys que 'ns han donat conservadors y fusionistes, estém millor que volém.

No ten sols te pelan per tots costats en nom de la llei, sino que al tindre un fill ni tan sols te li deixan posar lo nom que volen sos pares.

Y a aixó 'n diuben sistemes liberals... ¡Quin sarcasme!

En la antiga imprenta Ramirez, avuy d'Henrich y C. en comandita, aquesta setmana s'ha començat ab alguns treballadors, que convé fer públic pera que hi posi remey si vol qui pot, ó porque 'l fet quedi baix la censura pública.

Es lo cas que cinch màquines d'aquella casa estaven tirant lámias ó bitllets del nou empratén de Cuba, treballant catorze horas cada dia y no deixant la feyna ni a las festas. Aixó, que per més que 's pagui 'l excés corresponent, representa un esforç personal per part del obrer digne de que ho tingui en compte qui de son treball s'aprofita, los ha valgut als maquinistas y marcadors empleats en tal treball la desconsideració de, porque un dia lo fabricant del paper no ha pogut donar 'l abast a las màquines, obligarlos a fer festa lo dimars d'aquesta setmana.

Y com aquesta eventualitat se podria repetir, diguinme vostés mateixos si es digne d'una casa que vol apreciarse de justiciera fer treballar las festas y catorze horas cada dia feynent pera que al menor contratemps ó conveniencia se lliensi als obrers a dias sueltos al carrer. Aixó podria passar, y fins seria lloable, si aquestos dias se donguessin pera descansar als que venen rebentats per un treball excessiu, pero pagantlos lo jornal ordinari.

Ho farà així la casa Ramirez? La setmana entrant ho dirém a nostres lectors, y ferém més comentarls en lo cas probable de que 's quiti aquestas festas obligadas als que també s'obliga a fer un jornal i mitj quan convé als seus explotadors.

Aquesta setmana havém rebut la visita de duas victimas del treball, dos obrers infelissos que han perdut un de sos braços treballant en la fábrica de Batlló y Batlló d'aquesta ciutat, y que acaban de ser despatxats de allí, a pesar de quedarli gent treballant, sens més satisfacció que la de costum: la casa no 's necessita més.

Los dos mancos prou varen exclamarne dihent que ningú 's voldria a treballar faltantlos un bras, y que a lo menos pera donar menjar a sos fills los passessin encar que no més fossin cinch ó sis pessetas a la setmana, si no 's podien ó no 's vollien ocupar treballant; y sabem qué 'n va respondre 'l gerent, principal ó encarregat: donchs que la casa Batlló no estava

en situació de poder donar tals subvencions. ¡Mal llamp! Un milionari no pot despendre d'un parell ó tres de duros setmanals pera aliviar a qui ha quedat esguerrat ajudantlo a enriquir?

¡Pobres victimas del treball! ¡Aixis os tracta la burgesia!

Mentres serviu pera donarli fruyt, carn de màquina; quan havéu quedat inútils... cap al cementiri, passanthi pel camí de la miseria y la fam.

La Societat d'Impreors de Barcelona, resultat de la unió de la d'Obrers Tipógrafos y Tipográfica, celebrará el próxim diumenye una vetllada necrológica en son local social en honor als màrtirs de Chicago, la major part dels quals eran tipógrafos.

Nos complau veure la tal societat per aquets camí, y no seguir las sendas dormillegas a que alguns la voldrian portar.

La societat Lo Progrés del ram de Lampisteria, L'Autoneria y Llaneris de Barcelona y contorns nos demana fem constar que 'l próxim diumenye, dia 30 del corrent, celebrará Junta general extraordinaria en son local social del carrer de la Aurora, núm. 12, principal.

Continúa El Obrero, tan estudiadament com sub, fent com qui ataca a nostre Director ab un arsenal d'anomeladas pera fugir de respondre a que ells foren los agressors del carrer de Poment, crim que comencen pagant lo de las caixas d'obres y ab conveniencia ab algú de los policias.

Y a propòsit, senyor Fiscal: ¡Cóm es que se empena tant de temps perseguint a LA TRAMONTANA, y en cambi la justicia no sab trobar als autors y als pagadors de la mi-trable agressió de que sou víctima son Director, criminals quins noms van de boca en boca entre la classe obrera? ¡Es que pot ser cert lo que ells fan corre de que contan ab la impunitat de son delictes! Nosaltres no ho creyém, pero si a vosté, senyor Fiscal, li faltan dats, pregunni a la redacció de El Obrero y al president de las Tres Clases de Vapor d'aquesta ciutat.

PUBLICACIONES REBUIDAS

Misterio de la locura, novela científica por el doctor J. Gibé y Paragán. — Es un importante aquest libre, que en lo número primari, si 'ns ho permessen las denuncias, podém ocupar-nos en certis apart.

Atenasque de «La Comedia humana», — A mansaque de «El Creciente». — Dos libretos para passarsi ab bon rato, desitiant que no 's topin ab la fiscal.

Reglamento de la Juventud Republicana Federal de Barcelona. — Bonich quaderó que conté 'l Reglamento del Casino que indico.

El navero de la Riba. — Primer quaderó d'una novela de Rival Corticuello. Ne parlarem, si val la pena, quan hagém vist més quaders.

La Fraternidad Masónica. — Reglamento d'aquesta societat de socors mútuos, establet a Biana sens cremer cera a cap sant ni rendir tribut a cap onyofe religio. Nostre aplauso als iniciadors.

Calaf y Suplemento a la Semana Clónica. — Folletos en que la Administració de nostra apreciat colega dona a conselar 'l ingeni de son redactor y dibuxants. No valen més que un rel cala un y fan passar molt be la setona.

TEATRO-ROMA-CATALA. — La obra del Sr. Maliquer y Viledoi (que fou aplaudida més per lo poesia que per lo argument) es, al igual que La Bata, una obra que empegala a lo modern gust. Las obras tragicas ja no setellan; no son del gust del públic, que vol cosas reals, no lluytes de passions extremibicas y rebuicadas; no crees que no 's diguin hns al final. Los actors an sich flaxosos; la Sena, Sela molt be en lo paper de filla. En las altres representacions s'han anat modificant.

TEATRO SAN LUCAS. — La gran ópera de Verdi Otello, está sent ferre, será la ópera de temporada y la salvació de la empresa. Lo primer acte admirable; la instrumentació grandiosa, que resalta més gracias a la direcció del signor Mascheroni. L'últim acte al igual que en lo primer. La obra podria de titularse Yago, puig lo heroi no 's lloixet més que 'l tenor. La part de Desdémona está estudiada ab molta profunditat de conilaments.

La última obra del mestre parmesà es gran, grandiosa. Dels artistes la Kupfer (Desdémmon), Laban (Yago) y Cardinal (Ouello), he; los dos primers fent prodigis. Lo mestre Mascheroni molt aplaudit. La orquesta y coros molt bo.

LEOPOLDA G.

MIRACLES Y JOCHS-DE-MANS

Quan al mon hi havia sentz detrás seu la gent anava, gent que aquell vil enganyava mostrantlos miracles grans. Ella, los pobres ignorants, cegats los ulls per la fe, tot s'ho creyan, tot, perque deyan que de Deu venia... y perque ictom tenia més llana al cistell que un be.

Quanta cops en mitj d'una pllassa pera guanyare la vida verem a un home que crida per fer deure a qui passa. Demuestra a ictom se trassa fent mil estranya jochs-de-mans, y quan veu que pels voluntas hi ha gent per poguere entendre, plam la jochs y 's posa a vendre un uaghent per molt grans.

De sugar que si viqueus la sangüa humenit: als tempo que ara hem arribat y aquets jochs-de-mans vejes, de so gran fe en un accés diria la jochs contemplant: —Miracle, miracle gran que 'l vol dispensar ton Deu y veurieu quan en breu la adorarien per sant.

Y si la humanitat d'ara enerra poguere tornar hasta a poguere contemplar los miracles cara a cara, no seria cosa rara veure algú que alant las mans s'encorés ab aquells sentz en fe enganyas a qual més destre tot cridentill:—Bravo, mestre, treballau de la jochs de man!

L. MOCGA DEFA.

Per trempat y rabiós no hi ha com mossen Pere del convent de las escolapias de Sant Martí de Provensals.

L'altre dia estava conversant ab una beata del balcó a baix, y s'estava tot ribhent, quan acortá a passar un piano y 's posá a tocar el devant seu, y per no gosar a dirli que se n'anés, cosa que tampoch hauria alcanst, començá a apretar las dents y á treure foch pels ulls tornantse més vermell que las calderas d'on Pere Botero pue; dit piano li trencá la conversa ab la beata que tanta rissa li proporcionava en aquells moments, y sense despedirse li dirli adéu-siau abandoná 'l balcó y deixá ab un pam de nas á n'aquella beata.

Al veure aixó tres ó quatre donas comensaren á partirse de riure y á rifársela, que n'havia pera llogarhi rectors y majordonas.

També está molt irritat del Foment Vell que toca a las parets del convent, perque tots los díaspets y diamenets están ballant á desdir, y las monjotas al sentir ballar també volen fer la competència, y en vista d'aixó mossen Pere ha anat á trobar á la Junta de dit Foment, dibént-loshi, que si per cas volien vendre l'edifici que ell lo compraria á bon preu, y la Junta li ha dit que no té cap necessitat de vendre res, que sois y exclusivament serveix y servirá per la diversió del poble.

Mare de Deu Santíssima! ¡y quins mals de ventre ha de passar tot sovint mossen Pere del convent!

Al teatro místich de Sabadell s'ha fet de nou la comedia vella titulada *Lo novenari d'animas*, contanhi 'l galan jove tal masega de piadosas bolas, que ni tots los *Gutiérrez* de Barcelona n'havian portat may tanta demunt abans del invent del carretó y 'l ilas.

Y si per mostra basta un botó, allá 'n va un que val per tota una botonadura:—Un amic va assensinar á un altre ab un punyal en forma de creu, y quan pera no ser descubert anava á enterrarlo, al agafar al mort lo mort va agafarse ab ell de tal moJo, que fou ja impossible 'l desenganzarlos y l'assesi tingué de morir de aquella manera.

Què 's sembla la mostra? Per qui deuben haver pres aquestos *boleros* á la gent que acat á sentirlos, quan tals besticies gosan á contarlos?

Lo rector de Bellcayre, que fou pastor abans que capellá, deu creure que las ovelles espirituais son com las que portava á pasturar, per alló de la llana, perque l'altre dia va sortir de la corra fumada ab la camisa fora de las caises y ab una canya á la mà empaytant uns joves que 's divertian sense fer mal á ningú, ni més ni menos que si empaytás endiots, moltóns ó tocinos.

Ademés se las ha enfiladas que no vol deixar bellar al jorent, y aquestos (quina me 'n fan) vinga cantarli cançons picantes d'ell y se majordona, que si las inserentem potter que al Sr. Fiscal se li infles lo nervi de la moral y 'as ho fes pagar á nosaltres.

En 'l, senyor rector de Bellcayre, si 'm vol creure á mi per alló de *del enemich lo consell*, deixis de privar ballis y d'empaytant joves y de dir si las sabates de las noyas tenen de durar un any, y veurá com se la passarà més tranquil ab la familia y demés personas que li portin bona voluntat.

Un capellá anomenat Bazin ha sigut condemnat pel tribunal d'Evreux, Fransa, á sis mesos de presó y 200 francs de multa, per haverse proposat á consolar en lo carril, tot caminant, á una viuda jove y maca, que després ha tingut lo desconsol de ser tancada un mes á la garjola per l'escandol públich comés ab lo citat reverent.

Aquí s'hauria condemnat á una multa... al periódich que haqués donat la noticia, y se haurien deixat tranquils á la viudeta y al pebrot.

No 's tritist, senyor fiscal, que aquí ma opinio, no erra, perque en nostra pobre terra aixís s'entén la moral!

L'escarbat negre de Collbató ha fet divorci ab sa majordona, y com entre marit y molla lo robu no existeix, al anarsep ella sembla que va irregularisarlí un bon grapat de mils raia, per lo qual l'estanya-paelias místich acudí á la justícia, que representada per un agutzil aná á registrar la nova morada de la Eva pera veure si li trobaban la poma que se n'havia endut del Adán.

No donat resultat lo registre, sembla que 'l negre vol tornar á fer las paus per no pérdrho tot, á quin objecte ja diu ara que no més se tractava d'una lletra que tenia de cobrar á pllasso fisco, y que ja l'ha trobada, preparant aixís la reconciliació.

Per mi que 's fassi aviat y que Deu son senyor los fassi donar bon fruit.

ESTALACTITAS

PERMANENTS N' UN ROMÁNTICH

L'ausellet busca lo riu, la papellona la flor, l'angülla busca lo riu y jo nena, lo teu cor.

Es un sol nostre existencia que alenta lo nostre cor: tot ilusions quan se lleva tot desenganyis quan se pon.

Quins flor més os agrada! vaig preguntarli á un vellet mostrantli una rica toya, y 'm digué—*Lo pensament*.

No puch entendre, nineta, per més que cavilli molt: com lo foch de las miradas no 'l fon la oca del teu cor.

ROSENDO PONS

KARADA

Ma primas ben mirat es carré de Barcelona, que rumanit poca estona trobarás molt aviat. Ma segona una vocal y haura á la dretora, vall dir que no 's dich res més es un poble mon fatal.

POET DE LA ESTIMA

GEOGLÍFICH

D.
T T
I
N
ONO
IOR
O
LL

POET DE LA ESTIMA

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 3 5 6 7 8 Famós poeta.
1 3 4 5 6 Obiecte.
1 7 8 9 6 Obdi.
1 2 6 7 Vehicul.
3 7 3 Nom de dona.
1 7 6 Entranyas.
4 7 Nota musical
1 Vocal.

J. Pau T.

CONVERSA

—Què tal, Pepet?
—Ramón no gayre be.
—Y aixé, ¿que tens lo dengut?
—No, pero tincó una germana que está molt malalta.
—¿Quina, la Roseta?
—No, la que entre tu y jo havém dit.

POET DE LA ESTIMA

SOLUCIÓNT

¿ LAS CABORIAS DEL MÚNDIC PABAT

ROMÁN:—B; Pal; Palla; Bellina; Llima; Ask; A. GEOGLÍFICH:—Tot bon mestre té estiraca.

LA REVOLUCIO

POEMA EN TRES CANTS

original de J. Lluana é ilustrat per Moliné. Pneu DOS rails.

ÚLTIMA HORA

Lo jutjat ha visitat nostra Administració en busca dels pochos Almanacs que quedavan de la numerosa tirada que d'ell se feu y que ja se ha venut, fentnos á saber que s'havian denunciat CASI TOTS LOS DIBUIXOS, y no sabem si tot lo text, y 'l nom d'imprenta, y las ganax de caminar sempre endevant que tenen tot los que contribuheixen á donar vida á LA TRAMONTANA.

Segons sembla, será aixó á lo menos una denuncia per PARTIDA DÉCUPLA. ¡Que satisfets estarán los clericals!

Poch després de la hora d'entrar en capella ¡dich en máquina aquest número, té d'anar nostre Director al patibul... ¡demonstrat ¡al jutjat, á prestar declaració.

Ja está vist; nos ha caygut demunt un huracá desfet, y de cada número de LA TRAMONTANA que vegi la llum pública, nos toca dir:

—A cuántas denuncias nos surt!

La setmana entrant, SI SOM VIUS, enteraré á nostres lectors del resultat de tantas noves caricias fiscals.